

Marketingový guru

Marek Prchal o živote po päťdesiatke, Andrejovi Babišovi, o Čechoch a Slovákoch

Český marketingový expert Marek Prchal (51) pracoval desať rokov pre Andreja Babiša a jeho hnutie ANO. Je autorom knihy Duše národa. Písal ju ako denník, ktorý je súčasne učebnicou marketingu. Nadelil si ju k päťdesiatym narodeninám. Má 11-ročného syna Davida, budúceho najlepšieho futbalistu na svete, s ktorým spoločne drukujú futbalovému klubu AC Sparta Praha. Hovoria mu proste „ACS“. Je členom Správnej rady inštitútu Solvo, nového českého think tanku. Okrem zakladateľky Ivany Tykač v ňom nájdeme aj egyptológa profesora Miroslava Bárta, politologičku z Fakulty sociálnych vied Karlovej univerzity Annu Shavit, bývalého guvernéra ČNB Miroslava Singera či bývalého veľvyslanca ČR pri NATO Jakuba Landovského.

S MAREKOM PRCHALOM sa rozprával KAROL LOVAŠ.

Mužom po päťdesiatke sa stáva, že sa zbláznia, nájdú si milenkú, prípadne hneď novú manželku, splodia dieťa... Obišla vás táto chlupská „druhá miazga“?

Samozrejme, že nie, preboha! Čo by som to bol za chlapa, keby som nemal pred päťdesiatkou krízu. Odchod po desiatich rokoch z vrcholovej politiky ma totálne rozhodil. Malo to drvivý priebeh a vypísal som sa z toho trochu v knihe Duše národa. Trvalo to skoro rok, kým som sa začal cítiť zase ako ja. Medzitým som vstúpil do Aktívnych záloh Armády ČR, naučil sa strieľať a potom, v 51 rokoch som si urobil „voďčák“. Päťdesiatky som sa strašne bál, ale otvorilo sa mi možno

najlepšie obdobie v živote, keď už všetkým na vás viac-menej nezáleží a môžete si konečne robiť, čo chcete. Vaše okolie vníma, že ste sa zbláznili, ale ako tvrdí jeden kamarát, ostatní majú stále v hlave tvoju starú verziu a to je ich problém, nie tvoj. Ty máš právo rásť, ako sa ti páči.

V pozícii marketingového odborníka a politického marketéra ste spoznali dušu českého národa. Zostali ste poznačení?

Je to peklo. Keď sa s niekým stretnem alebo napríklad pozerám ako teraz na ľudí na dovolenke, v hlave mi naskakuje ich „sociodemo“. Príjem domácnosti, veľkosť bývania, krajské mesto, vidiek, koho volili, či žijú vo vlastnej nehnuteľnosti, v prenájme, do akej školy chodia ich deti, koľko majú vozidiel, aký veľký účet. Pre zaujímavosť, Česi používajú osobný automobil starý deväť rokov, Slováci až sedemnášť. Výskum ma poznamenal. Je to posadnutosť. A ako takú ju dokáže liečiť len iná posadnutosť. Nová. Momentálne je to riadenie auta. Ale to odbočujem. Duša českého národa si je trochu neistá, ale vždy statočná. Preto sme prežili my aj naša kultúra takmer čokoľvek, čo prišlo. Sme odolní, máme istú stálosť, pokoj, miernosť. Vari až prílišnú. Kedykoľvek som v zahraničí, vnímam, koľko tam majú námestí a ulíc pomenovaných podľa vojvodcov a bitiek. U nás takmer nula. Bitky sme v histórii veľmi nevyhrávali. Až na tie po uličné. Ale čo, sme v NATO, ďakujem za fantastickú armádu. Som hrdý, že som jej súčasťou. Rovnako ako som hrdý na účasť našich chalanov na misiách a na

POZNAČENÝ

Keď sa s niekým stretne, v hlave mu naskakuje jeho „sociodemo“: príjem domácnosti, veľkosť bývania, krajské mesto, vidiek, koho volil, či žije vo vlastnej nehnuteľnosti, v prenájme, do akej školy chodia jeho deti, koľko majú vozidlá...

naše špeciálne sily, ktoré pôsobia okrem iného aj na Slovensku.

Desať rokov po boku Andreja Babiša ste ovplyvňovali dianie v Česku. Na čo ste si museli dávať pozor, aby ste sa nezbláznili, neuverili tomu, že ste Bohom?

To ste trafili. Máte pravdu, pozor som musel dávať neustále na

tisíc vecí. Pochopiteľne, že nemáte vždy pod kontrolou ego, ale dobre pomáhal náš PR tím štyroch výrazne rôznorodých osobností, ktorého som mal tú česť byť členom. Boli sme schopní urobiť si totálny žart z čohokoľvek a z kohokoľvek, najmä z toho, kto z nás sa práve tváril, že je „za veľa“. Boli sme „za veľa“

často. Pri stresovej práci sa hodí čierny humor, aby ste to prežili.

Ako vyzerajú pokušenia muža, ktorý ovplyvňoval dušu národa?

Dobrá otázka od kňaza, asi najlepšia, ktorú mi kedy na túto tému kto položil. Trošku ste ma rozplakali. Nerobím si žarty. Pokušenie bolo každý deň vôbec

v tej práci pokračovať. Nezachytil som, bohužiaľ, úplne všetko v detstve nášho syna. Chýba mi to a už sa to nedá vrátiť. Myslím, že ma bude do smrti prenasledovať jedna lesná slávnosť Davidovej waldorfskej materskej školy, keď som sa nemohol „utrhnúť“ z práce. Nemohol? Nechcel? Bol som pako. Lútujem to, napokon

ako azda každý rodič ľutuje, že roky detstva milovaného dieťaťa sú preč. Skúsím byť aspoň mierne cynický, aby som neupadal do páťosu, a poviem vám, že podľa historika Harariho je národ konštrukt. Hrozná, že? A ten malý izraelský chlapec má ešte lepšie hlásky. No nič, máte pravdu, dosť som si na tom „uletel“. Môžeme ísť ďalej?

Bod zlomu u Andreja Babiša na ceste k volebnému víťazstvu?

Úprimne, stačilo si počkať. Súper už viac ako rok pracoval iba so svojím jadrom, nebol schopný oslovovať swingových voličov a nebol schopný ani prekvapivých krokov typu rekonštrukcie vlády. Hoci som im ju ako „blbec“ neprestajne radil cez médiá.

Aký vývoj predpokladáte na českej politickej scéne po voľbách?

Hnutie ANO to skúsi rozbehnúť ako Donald Trump s dekrétmi na začiatku mandátu a ukázať, že sú akčné. A ostatní v opozícii sa rozpadnú, vymenia sa lídri. Neskoro. Porazení zmĺkli a lížu si rany. Poznám to dobre, tiež sme odkráčali po minulých voľbách do opozície. Je to liečivé, šli sme „back to the roots“ (späť ku koreňom) a premýšľali, kto sme a čo máme robiť. V opozícii musí-

te dať dohromady tím ľudí, ktorí vám ostali, aj keď to zrazu nemá lesk, je to spočiatku depresívne a trápne a nie je to také „cool“ ako tá návšteva v Bielom dome, ale máte to najpodstatnejšie. Čas. Mali by ste sa zavrieť ako do inkubátora a premýšľať. Keď som to prežíval ja, späťne som sa k rozhovorom s kolegami politológmi a analytikmi mnohokrát vracal. Tak hádam niekto redefinuje, na čo má byť ľudom ODS.

Robert Schuman, otec EÚ, sníval o Európe od Atlantiku po Ural. Bývalý nemecký kancelár Konrad Adenauer je autorom výroku: „Zjednotená Európa bola snom niekoľkých, túžbou mno-

hých a stala sa nevyhnutnosťou pre všetkých.“ Platí to aj dnes?

Harari myslí, že áno, ja si nie som istý. Problém s Hararim je, že ako historik vám vyargumentuje takmer čokoľvek. S historikmi sa radšej nerozprávajte. (Smiech.) Ponúknem vám svoj, nie taký ušľachtilý, ale skôr primitívny a odžitý názor. Zažil som vo vrcholovej politike veľa a paradoxne nám najviac pomáhala tá - v Prahe nenávidená - „V4“, vtedy sme mali silný hlas a mohli sme aj my Česi a Slováci niečo ovplyvniť. Preto ma trápilo zastavenie česko-slovenských vládnych konzultácií kabinetom Petra Fialu. Mal som dojem, že som jediný. Nebol som hrdý na našu vládu, ak to mám povedať slušne.

Z ktorej choroby nášho sveta sa potrebujeme vyliečiť?

Tento rok sme urobili v inštitúte Solvo projekt, ktorého som sa obával. Je nutné povedať, že oprávnene. Najväčší výskum českej generácie Z. Skúmali sme zvlášť, ako to robíme, mužov a ženy, presnejšie chlapcov a dievčatá. Bolo to drastické a budem rád, keď si to čitatelia prezrú celé, je to na webe Solva. Pre zaujímavosť, 85 percent generácie Z neznáša, keď na nich niekto v práci zvýši hlas, a potom v takej práci nechcú byť.

Ale teraz ma chytil náš nový zámer Odolnosť. Skúmame odolnosť jednotlivcov v Česku, na Slovensku, v Nemecku, vo Švédsku a azda čoskoro pridáme ďalšie krajiny. Je to zatiaľ najväčší výskum nielen postojov a životného štýlu, ale parametrický niečo, čo nás prežije. Definovali sme ako inštitút Solvo vlastný index odolnosti a budeme radi, keď si čitatelia urobia aj svoj test, nájdú ho na www.odolnost.cz.

Poznali ste zblízka dušu českého národa. Aký je pohľad Mareka Prchala na tú slovenskú?

Ľahko šialená, preto ju mám rád. ➔

→ Čomu sa môžeme ako dva národy od seba naučiť? V čom sa inšpirovať?

Česi potrebujú niekedy iskru. Sme za ňu vďační, ťahá nás mimo komfortnej zóny, čo nás občas vytáča, takže z nej prichádzajú zmiešané pocity, jednoducho šťve nás. Ale je životne dôležitá. Názorovo i v spôsoboch sa konzervujeme. Je to asi prirodzený proces. Otázka je, kedy nastane a kedy je naň ten správny čas a či vôbec. Na koľko resignovať na dianie, usadiť sa, uspokojiť sa s tým, že sa život opakuje. Máme obrovský počet jednočlenných domácností, z toho je mi úzko. Sú náchylnejšie na ovplyvňovanie, dezinformácie a vôbec, vnímať oveľa ľahšie si, že svet „tam vonku“ je dôležitejší ako ten vnútri. Ich svet. Ospravedlňujem sa čitateľom, ale moja skúsenosť z politiky je nečítať spravodajstvo ako niečo zásadné pre môj život.

Prečo?

Prikladáme mu prílišný význam a kladíme ho na roveň osobnej každodennosti. Ona je skutočne podstatná, pretože nám patrí. Je naša. Odporúčam venovať si dve popoludnia na prečítanie knižky než byť hektický v práci, kompromisný vo výsledku, robiť toho veľa a nevedieť, čo robím, a hlavne chronicky nestíhať. Príde mi to ako symptóm, na ktorý som citlivý. Každá vec sa musí urobiť v dobrom čase pre ňu. Ja som už pred rokmi pochopil, že mi ide písanie, keď píšem ráno. Takže píšem ráno. Popoludní editujem. Podobne ako to robil môj otec. Keď som odchádzal z politiky, povedal som si, že chcem robiť výskum, konečne poriadny výskum. A to sa mi plní.

Slováci a Česi si niekoľkokrát vyskúšali spoločný život. Vždy to bolo „manželstvo z rozumu“. Myslíte si, že sa môže znovu zopakovať?

DESAŤ ROKOV PO BOKU BABIŠA
Vraví, že na jeho aktuálne víťazstvo si „stačilo počkať“. Súper bol slabý.

FOTO: PROFIMEDIA.SK

Milý Karol, veď sa opakuje každý deň v milióne prípadov. V Prahe je veľa Slovákov a Slovincov, vlakom sa tam dostanú za štyri hodiny (škandál, nepohlo sa to hádam ani o desať minút). Po diaľnici za dve „jazdí Blavu“ veľa Čechov a Česiakov. Žijeme spolu, zakladáme rodiny a nepotrebujeme, aby nám niekto kázal, čo robiť. Polovica mojej rodiny boli Slováci s americkými židovskými predkami, takže mi česko-slovenské rodiny pripadajú prirodzené. Môj otec prišiel zo Sudet, odkiaľ utekali s rodičmi pred Hitlerom, až doputovali do Prahy, kde sa v Československej tlačovej kancelárii stretol s mojou mamičkou. Obaja rodičia boli novinári. Celý život. Ako to

asi mohlo so mnou dopadnúť, že? Dopadlo to tak, že tu, s výhľadom na Indický oceán sa rozprávame, ako by to mali byť posledné slová v mojom živote. Chcel som u vás „predať“ veľa vecí, svoje aktuálne výskumy, Odolnosť, ktorú robíme s Ivanou Tykač a tímom inštitútu Solvo v množstve kra-

jín Európy, ale namiesto toho sme skončili u mojej mamy Jarky a môjho otca Mirka, daj mu, Pánbohu, nebo.

Čaká nás 17. november. Prečo nie sme schopní a ochotní po toľkých rokoch priznať, že išlo o spoločné dielo demokratov a komunistov pre prospech nás všetkých? Vďaka dialógu sa skončil starý režim bez jednej jedinej obete na živote. Nevídanie! Aký je odkaz Novembra 1989 v roku 2025?

Slovenská duša je ľahko šialená. Preto ju mám rád!

Poddúpmo od súboru vyprecizovaných názorov na problémy sveta, za ktoré sme boli ešte pred pár minútami ochotní sa hádať a bojovať v „debate“ na sociálnej sieti s niekým, ko-

ho ani nepoznáme, a skúsme si predstaviť, že na to, aby sme prežili slobodu, nemusíme na ničom trvať. Len chvíľku, nebojte sa. Bude to oslobodzujúce. Azda zazriete malý kúsok nekonečnej slobody. Taký, aký sme zazreli my v Novembri 1989 a v prvej chvíli skoro nikto nevedel, čo s ním. ■

FOTO: ARCHÍV M. P.

RÁD SA STRETÁVA S VYSOKOŠKOLÁKMI NA PREDNÁŠKACH
Radí im, aby študovali a doštudovali.